

Bijdrage D. Stuit, voorzitter van MKB INFRA, aan het rondetafelgesprek betalingen van het grootbedrijf aan het MKB en ZZP-ers op 11 juni 2015 in de Tweede Kamer

Onze mkb-infrabedrijven ondervinden betrekkelijk weinig last van te late betaling door grote bedrijven, in ons geval de grote hoofdaannemers in de grond-, weg- en waterbouw. Reden is dat we in het merendeel van de opdrachten zelf hoofdaannemer zijn en rechtstreeks werken voor overheden en semi-overheden. Onze omzet wordt voor ruim 80% behaald in hoofdaanneming voor werkzaamheden die we voor deze overheden en semi-overheden verrichten. Slechts 20% van onze werkzaamheden wordt verricht in onderaanneming, en dat niet zelden in nevenaanneming. Dat laatste is een gevolg van het feit dat veel van onze bedrijven in nichemarkten opereren waar het aanbod betrekkelijk schaars is. Dat beïnvloedt uiteraard de mate van afhankelijkheid en de mate waarin je harde afspraken kunt maken over betalingstermijnen. Maar ook in onze sector komen ontsporingen voor, dictaten van grote gww-bedrijven die ons per ultimatum bereiken zonder dat sprake is van enig overleg, laat staan van enige overeenstemming.

In de gww-sector is sprake van een zeer beperkt aantal zeer grote spelers, die samen met enkele grote opdrachtgevers, met name Rijkswaterstaat, de afgelopen jaren een spel van loven en bieden en haasje-over hebben gespeeld dat ontaardde in een race-to-the-bottom. In de gww-sector is de crisis een veel minder bepalende factor geweest die grote bedrijven tot laakbaar betalingsgedrag heeft aanzet dan in de bouw. Wat in onze sector van doorslaggevende invloed was, was de stapeling (clustering) van opdrachten door opdrachtgevers in zowel horizontale als verticale zin, gecombineerd met meer risicovolle en langerlopende contracten voor de opdrachtnemers, alsmede de tendens opdrachtnemers qua prijs de duimschroeven verder aan te draaien. Rijkswaterstaat en bijvoorbeeld ook de Waterschappen hadden daar een handje van. Het gevolg was dat een aantal grote hybride bedrijven die zowel in de bouw als in de infra actief zijn, hun teruglopende activiteiten in de nieuwbouw wilden compenseren door meer inzet in de gww. Opdrachtgevers roken hun kans en gingen harder onderhandelen. Dit prijseffect, veelal via zogenaamde vechcontracten tot stand gekomen, heeft de gehele kolom pijnlijk geraakt. Betalingstermijnen van 90 en 120 dagen zijn nu dan ook geen uitzondering meer, waarbij soms een even creatief als verwerpelijk arsenaal aan argumenten wordt gehanteerd om onder de wettelijke regels uit te komen. Op de laatste dag blijkt er ineens iets niet te kloppen in een factuur van twee maanden eerder.....

Ik sluit me aan bij wat de heer Klein Poelhuis opmerkte met betrekking tot het initiatief van CDA en ONL. Ik sta er van harte achter. Het kan niet zo zijn dat min of meer toevallige factoren waar onderaannemers geen enkele invloed op kunnen uitoefenen, bepalend zijn of je je geld krijgt en wanneer.

Toch kijk ik nog even naar de overheid als -onze grootste- opdrachtgever. Twee weken geleden heeft MKB INFRA een manifest gepubliceerd over het betalingsgedrag van overheden, met daarin een aanzet tot een structurele verandering van het betalingsverkeer. Dat manifest is tot stand gekomen door grote onvrede van de sector over de wijze van betalen van overheden voor gww-opdrachten. Maar liefst 40% van de mkb-ondernemers in de gww sector heeft last van te late betalingen door overheidsopdrachtgevers als gevolg van het oprekken van goedkeuringstrajecten (Panteia/EIM-onderzoek, juni 2015).

Wij zijn ons bewust dat een fundamentele kanteling van het systeem niet van de ene op de andere dag is te realiseren. Maar het huidige systeem bevat zoveel onredelijkheden en noopt de bedrijven tot zoveel duur investeren in overbruggingskredieten, dat wat ons betreft op korte termijn actie

**MKB
INFRA**
BRANCHEORGANISATIE

geboden is. Een aantal aanpassingen vergt betrekkelijk weinig moeite en inspanning. Ik noem de belangrijkste korte termijnwensen:

- proportionalisering van de eisen rond het betalingsverkeer;
- vermijden van tijd- en energievergende discussies over inhoud en bedragen van de termijnrekeningen en over het tijdstip waarop rekeningen mogen worden ingediend;
- directe betaling van rekeningen. Dus drastische inkorting van de betalingsrouting en overmaking van het bedrag op de dag dat de factuur is ontvangen. Dit laatste is een grote ergernis. Facturen hebben de neiging van hand tot hand te gaan en zo veel langer onderweg te zijn dan strikt noodzakelijk.

Ik wilde u dit laatste niet onthouden. Het manifest hebben wij u volledig doen toekomen.